

YLE: Type-planned houses

TIME	SPEAKER	TEXT	PICTURE
00:00			EBU jingle
00:12			Start melody of the series Euroopan kartta, kohdistuu Suomeen
00:27			Panorointi oikealta vasemmalle, pysähtyy valkoiseen taloon.
00:39	Outi Kuisma	Me ollaan remontoitukin tätä niin kun mejän näköseks, että me viihdytään täällä ja me ollaan mielestämme onnistuttu siinä.	Outi ja Mikko Kuisma keittiössä. Outi Kuisma 100%
00:45	Arto Mattila	Tää talohan sopii meille sillee ihan hyvin, että onhan meillä isot makkarit tuolla ylhäällä, sopii piänet ihmiset siellä oleen ja leikkiin ja riahuu.	Asuintalo (ulko) Arto Kuisma 100%. Talo ulkoa, nosto yläkertaan
00:59	Sanna Mattila	Ja sitten kun pihaa on paljon niin tarkoitus olis, että joskus sais tehtyä pienen kasvimaan, mihin sais sormet upottaa.	Sanna Mattila 100 %.
01:11	Aune Linna	Tietysti että se on oma, että nyt ollaan omassa. Sehän oli jo hieno tunne.	Aune Linna kulkee puutarhassa. Aune Linna 100 %.
01:35	Eeva Heija	No se oli kyllä sellanen tunne, että se oli meistä lapsistakin tosiaan, mutta vanhemmista se varsin oli, kun oli vuoskausia oltu pienissä ja vaikka minkälaisissa tiloissa ja toisen asunnoissa ja niin se oli niin kun suurta juhlaa oikein	Eeva Heija tulee ulos talosta, kulkee puutarhassa. Eeva Heija 100%.
01:44	Lukija	Yksinkertaisesta yhden perheen puutalosta on tullut Suomen koko jälleenrakennuskauden symboli. Se ratkaisi suurelta osin sodan jälkeisen valtavan asuntopulan ja tarjosi uuden kodin sadoille tuhansille suomalaisille. Toisen maailmansodan seurauksista Suomelle raskaimmat olivat suuret alueluovutukset Neuvostoliitolle. Puoli miljoonaa ihmistä joutui jättämään kotinsa, heistä suurin osa oli karjalaisia.	Panorointi oik vasemmalle tieltä puutalorivistöön.. Arkistomateriaalia (muva): Sodan tuhoja, ihmisiä kulkee tiellä tavaroineen, grafiikka: Suomen kartta, luovutetut alueet irtoavat.. Arkistomateriaalia (muva): karjaa ja ihmisiä junan tavaravaunujen luona
02:27	Eeva Heija	No meidän perhe oli semmonen silloin, että isä ja äiti ja sitten meitä oli neljä tyttäretä. Nuorin oli ihan vauva silloin, kun lähetettiin Kirvusta. Ja sitten oli isän sisko, sellanen naimaton täti, sitten isän äiti siis mummu. Ja Kirvusta me ensin kaikkein vaiheitten jälkeen mentiin sinne Satakuntaan Karvian pitäjälle. Sitte muutettiin Mäntsälään silloin, tuonne Kaukasten lähelle ja sitte ruvettiin saamaan tätä tilapaikkaa	Arkistomateriaali (muva): lasten kasvoja, lasta imettävä äiti Eeva Heija 100%. Raivaajakunniakirja. Kotitalon kulma (ulko), omenapuu kukassa. Arkistomateriaalia (muva): Miehet kaatavat puita metsässä.
03:25	Lukija	Yli puolet luovutettujen alueitten asukkaista oli maatalousväkeä. Korvauksena menetyksestään he saivat uudet tilat eteläisestä Suomesta. Karjalaisen Kirvun pitäjän asukkaat sijoituivat Mäntsälään ja sen lähistölle. Kun vuosia kestänyt elämä toisten nurkissa	Arkistomateriaalia (muva): Tukkipuuta kuljettamista metsästä hevosella, rakennustyömaalla. Grafiikkaa: Karjalan evakoitten asuttaminen,

		vihdoin päättyi, alkoi ennen näkemätön ahertaminen. Kaikki voimat ja aika pantiin uuden kodin rakentamiseen. Työhön osallistui koko perhe.	Kirvusta tultiin Mäntsälään. Arkistomateriaalia (muva): Rakennustyömaalla, sementin lapioimista, koko perhe osallistuu.
04:00	Eeva Heija	... ruoat tänne jääkaappiin ja laitan sit perunat kiehumaan...	Valkoinen talo koivujen reunustaman tien. Eeva ja Soini Heija keittiössä.
04:19	Soini Heija	Joo, joo... mä lähenkin tästä saunan lämmitykseen	Soini Heija poistuu keittiöstä
04:07	Eeva Heija	Selvä	Eeva Heija jatkaa jääkaapin täyttämistä. Soini Heija kävelee ulkona, koivun lehdet (lähi),
04:20	Eeva Heija	Silloin edellisenä talvena kaadettiin niinku omasta metsästä rakennuspuut ja sitte aikaseen kevättalvella ne sahattiin sirkkelisahalla. Ja siihen aikaan niin ei ollu koneita, niin isä kaivo lapiolla nämä montut tästä kaiken aika syvälle ja tää oli siis tosi karikkoista maata, että sen takia kellariakaan ei saanu ku ihan pienen ku se oli niin vaikeeta kaivettavaa. Äiti pyöritti sementtimyllyä ja mää kannoin vettä ja pienemmät sisarukset kantoivat kiviä siihen ja silloin on ollut kaksi naapurin isäntää mukana ja sit koko perhe, oma perhe	Eeva Heija hakee puita puupinosta. Panorointi talosta pihan kautta saunan kulmalle. Soini Heija sytyttää tulta saunan pesään, saunan lauteet ja pesuvadit.
05:07	Soini Heija	Rakennustarvikkeiden saanti oli siihen aikaan - 40-50 -luvun taitteessa niin ne oli kyllä, sanotaan kiven alla, niitä kerättiin mistä kaupasta sattu mitä saamaan, niin sementit kun naulat ja...No puutavarahan nyt oli tietysti näistä omista metsistä otettu mut, muu, muu oli sitten betoniraudat ja kaikki niin ne oli, ne oli kiven alla, sanotaan.	Soini Heija lämmittää saunaa. Saunarakennusta ulkoa, savu nousee piipusta Soini Heija 100 %.
05:44	Lukija	Sotien köyhdyttämässä Suomessa oli pulaa kaikesta muusta paitsi ”maasta, puusta ja käsivarsista”. Teollisuustuotanto meni vuosien ajan sotakorvauksina Neuvostoliitolle. Ratkaisuna asuntopulaan oli omin voimin eli hartiapankilla rakennettu puinen yhden perheen talo, jonka piirustukset ja yksityiskohtaiset rakennusohjeet saatiin ilmaiseksi. Rakennusmestarit kiersivät auttamassa ja neuvomassa ja valvomassa, että ohjeita myös noudatettiin. Koko kansa oli talkootöissä, raivasi ja rakensi kahdessa vuorossa, yötä päivää. Kansalaisjärjestöt keräsivät varoja, naapuri auttoi naapuria.	Arkistomateriaalia (muva): Mies työntää sementtiä kottikärryillä ja kippaa sementit, rakentamista. Grafiikka: Talopiirustuksia ja rakennusohjeita. Arkistomateriaali (muva): Rakennusmestarit kulkevat rakennustyömaalla, miehet rakentavat taloa, nuori poika ympyrää kiertävän hevosen vetämänä, tiilien tekoa
06:40	Eeva Heija	Tässä ihan naapurissa semmonen karjalaisisäntä teki sitten tiilitehtaan, kun oli paljon sitä tiilen menekkiä, niin tuota meidänkin tiilet on kaikki sieltä ja sitten ne niinkun vaihdettiin puihin, ku hän tarvi siinä polttaes paljon puuta, niin sitä ei huolinu käyttää rahaa	Arkistomateriaalia (muva): Tiilien teko jatkuu, tiilien teon työstövaiheita, tiilien kasaamista, mies työntää tiiliä kärryillä talon rakennustyömaalle.

		kun ei sitä tosiaan ollutkaan. Ja toinen tarvitsi puuta ja toinen tiiliä niin sillä lailla, sitte vaihdettiin.	
07:09	Eeva Heija	No naulat oli ja että kun aina kun äiti kävi asioilla niin aina kalasteli sitten niitä nauvoja, mistä kaupasta sai aina minkäkin laatikon ja aina niitä sitten kuitenkin jostain löyty ja tarkkaan käytettiin ku sementtiraudoista kaikki naulat hakattiin pois ja oijottiin ja käytettiin vinolaudotuksen naulaukseen, kaikessa, missä sitte ei tarvinnu niin kauheen vahvaa se, että. Ja se oli meidän lapsien tehtävä se naulojen oikominen ja se ei ollu siis oikein mieluista lapsille silloin. Mutta eihän siihen aikaan lapset sanonu vastaan, teki mitä pitikin	Arkistomateriaali (muva): Tiilenpolttouuni. Eeva Heija 100%. Arkistomateriaali (muva): Päreitten tekoa
07:59	Soini Heija	Sillohan ens alkuun laitettiin päreistä katotkin, mut ku ei peltiä, eikä kattotiiliä eikä tahtonu mistään saada. Ne oli aina kivoja ne kattotalkoot kun mentiin aina porukalla talosta taloon tekemään pärekatto, uus pärekatto siihen aikaan	Miehiä tekemässä pärekattoa, päreitten naulaamista. Soini Heija 100%.
08:22	Lukija	Valtavan jälleenrakennusurakan organisoii valtio, mutta se sai apua lukemattomilta eri järjestöiltä. Tärkein yhteistyötaho oli Suomen Arkkitehtiliitto, jonka jäsenet ilman korvausta kehittivät ja piirsivät tyyppitaloja ja suunnittelivat asemakaavoja. Arkkitehti Alvar Aallon johdolla syntyi Rakennustieto-kortisto, jossa näitä tyyppitalopiirustuksia, rakennusohjeita ja yksittäisiä standardeja alettiin julkaista. Tyyppitalomalleja oli kymmeniä erilaisia, mutta yleisimmäksi muodostui harjakattoinen, lautaverhoiltu, puolitoistakerroksinen talotyyppi, jota alettiin kutsua rintamamiestaloksi. Se levisi koko Suomeen maaseudulta asutuskeskuksiin ja kaupunkien liepeille. Kaikkiaan niitä rakennettiin arviolta 75 000	Arkistomateriaali (muva): Sanelua, konekirjoitusta, neuvotteluja Asuntoasiain osastolla. Arkkitehdit piirustustensa äärellä, tutkimista ja piirtämistä, Alvar Aalto ja muita miehiä suunnittelemassa asemakaavaa. Grafiikka: Tyyppitaloja Keltainen tyyppitalo, tyyppitaloja tien varrella, auto ajaa tietä pitkin. Niitty, taustalla Heijojen talo
09:30	Eeva Heija	Piirustukset tuli silloin sieltä asutus-, mikähän sen nimi nyt ois ollu, ...?... asutuslautakunta, semmonen mikä näitä siirtolaisten asuntoja silloin niin kun hoiteli, sieltä. Ne oli tyyppiirustuksia, niitä oli tuota vissiin muutama vaihtoehto. Mutta äiti sano aina, että muusta ei oo väliä, että pitää saada iso tupa. Hän oli niin täynnä niitä pieniä koppeja ku oltiin vuosikaudet asuttu ihan pienissä, että ja sitten tuota on iso tupa ja nää kaks kamaria.	Tyyppitalopiirustusten valintavivkoja, grafiikka: talon pohjapiirustus. Heijojen talon tupa ja muita sisätiloja, näkymä ikkunasta ulos taustalla peltomaisemaa, valokuva tilasta ja talosta seinällä panorointi alas vasemmalle.
10:36	Eeva Heija	Nää on nyt alkuperäisiä huonekaluja, tähän huusholliin hankittuja. Siinä on toi sohva mistä tulee kaksoisvuode, ja siinä nukku mun pikkusiskot, aina, ja ne tappelikin vielä aina aamuisin sitte. Ja nää on kaikki nää pirttikalusto ja sohva, pöytä ja tää tiskipöytä ne on käyty ostamassa Lahdesta ku siellä oli paljon puusepänverstaita. Ja mä kävin isän kanssa kun mä oo ollu vähän niinku olen isän tyttö. Ja tää	Alkuperäisiä huonekaluja tuvassa. Eeva Heija 100% esittelee tuvan huonekaluja. Pöytätasolla kiisseliastia ja maitokannu, kalusteita astiakaappi ja mikroaaltouuni.

		puulaatikko on isän tekemä, se on ihan alkuperäinen. Nää oli tosiaan, tämä kokonaisuus, Lahdesta, ostettu.	
11:28			Valkoinen auto kaartaa taloon vievälle tielle oikealla vanha maitolava.
11:37	Lukija	Tilat keskittyivät puilla lämmitettävän keskusmuurin ympärille. Tilajako edusti uutta suunnittelua: oli erillinen keittiö ja olohuone sekä makuuhuone. Yläkerta voitiin rakentaa myöhemmin joko lasten käyttöön tai antaa vuokralle, kuten usein tapahtui. Kirvulainen Kuisman perhe rakensi Mäntsälään tavallista isomman tyypitalon, sillä perhekin oli suuri. Tilaa viljellään jo kolmannessa polvessa.	Outi Kuisma tulee vanhimman poikansa kanssa kotiin, pikkuveli odottaa ovella, sisääntulo, isovelji poika nousee rappuja ylös ja menee tietokoneen ääreen, tietokonepelin pelaamista, pikkuveljet leikkivät lattialla muovihahmoilla.
12:16	Outi Kuisma	Meillä valta vaihtu lennossa, että Mikon äiti lypsi aamulla, jouluaattona -91 ja mä lypsin sitte illalla, eikä me asuttu hetkeäkään sitte yhtä aikaa samassa talossa.	Outi ja Mikko Kuisma keittiössä: Outi Kuisma 100%. Grafiikka: ison tyypitalon pohjapiirustus.
12:31	Outi Kuisma	No ensimmäiseks me tapetoitiin, oli aika tummat, raskaat tapetit, ja otettiin kokolattiamatto mummon ja vaarin makuuhuoneesta pois ja sitten me tota laitettiin lastulevyjen päälle nää puolipaneelit ja tapetit ja maalattiin vaaleemmaks...	Outi Kuisma keittiössä, näkymä olohuoneeseen. Mikko Kuisma makaa sohvalla ja lukee lehteä.
12:49	Mikko Kuisma	pintaremonttia	Mikko Kuisma lukee sohvalla lehteä.
12:51	Outi Kuisma	niin pintaremonttia, joo, se oli tämmönen ensimmäinen... Ja teetettiinhan me piirustukset että mitä tälle tehdään ja mitä me sitte halutaan että täältä löytyy.	Outi Kuisma keittiössä, tyhjentää astianpesukonetta. Talon sisätiloja.
13:05	Lukija	Jälleenrakennuskauden tyypitalot nostivat merkittävästi suomalaisten asumisen tasoa, mutta kun elintaso alkoi nousta, monet ratkaisut muuttuivat vanhanaikaisiksi. Sähkölämmitys yleistyi. Markkinoille tuli elämää helpottavia kodinkoneita kuten sähköliesiä ja jääkaappeja. Saunan lisäksi alettiin kaivata suihkua. Kuisman talo koki suuremman remontin vasta nykyisen isäntäväen aikana.	Toinen pikkuveljistä tv:n edessä, asuintiloja, jääkaappi, leivinuuni, Mikko Kuisma makaa sohvalla lehtiä lukien.
13:34	Mikko Kuisma	Keittiöhän me laitettiin aika nopeesti sitten, tehtiin keittiöremontti ihan täydellinen ja sitten tos oli semmonen vanha, vanha leivinuuni, neliskanttinen möhkäle, niin se heitettiin sitten pellolle. Saatiin vähän sieppeemmän (=asiallisemman) näkönen sen tilalle sitte.	Mikko Kuisma 100 %. Talo ulkoapäin, lapset hyppivät trampoliinilla, panorointi taloon.
13:55	Mikko Kuisma	Yläkerran eteinen sitten muutettiin isommaksi, et just noi raput, raput käännettiin toisin päin, niin ne ei olis ollu muuten mahdollisuutta, jos sen, ei olis tehny tota kattoo tonne lisää tonne ylös. Purettiin seiniä pois, niin ei siäl ollu sitte muuta kun paperisäkkiä tungettu vaan eristeeks, että se oli hyvin sitte sen näköstä, että se lämpö lähti	Lapset hyppivät ulkona trampoliinin päällä. Panorointi taloon. Kuvitusta talon sisätiloista

		sitte sieltä liitämään ja oli semmonen vilponen.	
14:24	Outi Kuisma	Tällä hetkellä tää palvelee mejjän tarpeita oikeinkin hyvin, et me ollaan saatu tilaa tänne. Et nyt jos tekisin remonttia, niin mä joka pojalle tekisin kyllä oman huoneen, enkä kuvittelisi enää, et siellä kaks viihtyy samas huoneessa. Mutta, mut ku toistaseksi ne vielä viihtyy, niin sekin on ja me ollaan alakertaa saatu kodinhoitohuone ja työvaatteille oma huone ja pesupaikat saappaille ja ja täs on kuitenkin tää on täällä on tilaa ja tää on avara ja valosa ja tää sopii meille erittäin hyvin.	Panorointi sisätilassa jatkuu. Talon kuva seinällä. Vanhempi poika tulee pöydän ääreen ja avaa vanukaspurkin ja syö. Outi Kuisma 100 %. Musta kissa istuu sisällä ikkunalla, talo ulkoa.
14:44			
15:03	Lukija	Ainoana maana Euroopassa Suomi vielä toisen maailmansodan jälkeenkin edisti uusien pientilojen syntyä. Valtiovallan mielestä tehokkain ja nopein tapa sitoa siirtoväki ja rintamamiehet yhteiskuntaan oli heidän asuttamisensa omille maille, vaikka pienillekin. Suomessa toteutettiin sen historian suurin maan uudelleenjako, jossa syntyi sekä uusia tiloja että asuintontteja kaupunkien liepeille Maansaannissa etusijalla olivat luovutettujen alueitten maanviljelijät, mutta sodan aikana maata oli luvattu myös sotainvalideille, soteleskille ja perheellisille rintamamiehille. Osa heistä anoi ja sai viljelytilan, osa asuintontin, jolle he voivat rakentaa kodin perheelleen. Mäntsälässä oli paljon suuria kartanoita ja muita yhteisöjä, joiden maita pakkolunastettiin uuteen käyttöön. Meijjeripellon rintamamiestaloalue syntyi lähelle Mäntsälän nykyistä keskustaa.	Arkistomateriaalia (muva): Peltomaisemaa, vainioita, heiniä heinäseipäillä, mies lapioi pelloilta multaa hevuskärryihin, nainen pumppaa vettä kaivosta, pientalo koivikon keskellä, miehiä maanmittauspuuhissa, peltomaisemaa. Nainen tulee polkupyörää taluttaen tietä pitkin Nainen ajaa polkupyörällä
16:19	Aune Linna	Tää oli kyntöpelto keväällä, joka oli hyvin savinen maasto ja märkä ja siihen sitä alettiin tehdä teitä ensin, hiekkaa ajettiin ja. Täällä rakensi hyvin moni yhtä aikaa. Tämä koko pelto jaettiin rintamamiestonteiksi. Edelleen nimi on vielä Meijerinpelto tämä alue, joka sen alkuperäinen tarkoitus oli olla viljelypeltona.	Aune Linna kävelee postilaatikoilleen, talo puitten takana Aune Linna istuu keinuun ja lukee lehteä
16:52	Aune Linna	Täällä kävi maanhankintalain palkkaama semmonen rakennusmestari. Hän kävi aina katsomassa, että kaikki menee sillai myötä, pysyy pystyssä ehkä. Ja nyt on jo molemmat tän talon rakentajat, ei oo montaa vuotta kun ne on kuolleet, että kyl talo on pysynyt pystyssä.	Aune Linna istuu keinuun lukien, Aunen koti ulkoa Aune Linna 100%
17:18	Aune Linna	Puutarhaneuvoja tuli ja teki kartan tästä tontista ja sinne piirrettiin pyörylöillä kaikki paikat omenapuun paikat ja nimikkeet ja pensaat ja koristepensaat.	Omenapuun kukkia, Aune Linna kulkee puutarhassaan.
17:30	Lukija	Myös kaupunkien liepeille lohkotut tontit olivat isoja, koska pulan aikana omavarainen elintarviketuotanto oli tärkeää. Kaikilla piti oli oma peruna- ja kasvima. Joka tontille istutettiin marjapensaita ja omenapuita, ja taloissa oli säilömistä varten isot kellarit.	Omenapuun kukkia, Aune Linna kulkee pihassaan.
17:53	Aune Linna	Kyllä me välillä lähdettiin kävelylle, mä muistan	Aune kulkee puutarhassaan,

		tuonne kylällekin, mun täytyy katsoa taakse oikein ja pysähtyä, että tuolla on meidän koti. Minun mieheni hän oli luontoihminen, se kävi kalassa ja metsästävässä, mutta en tiedä sitten paljonko hän nautti pihasta, hän nautti laajemmin. Tietysti hän nautti tulla kotiin ja tehdä tässä töitä	punainen tulppaani Heijastusta ikkunan kautta.
18:27	Aune Linna	No kyllä siellä vaan käytiin kirjoittamassa nimi siellä nimismiehen konttorissa. Nämä oli valmiita painettuja kaavakkeita, kullekin, niin kuin tämän alueen ostajat oli ryhmitetty. Asuntotila lukee tässä ja Linna, Uno Emil ja Aune Linna.	Aune istuu pöydän äärellä ja selailee talon kauppakirjaa.
18:58	Lukija	Talot, jotka muuttivat suomalaisten elämää ja suomalaista maisemaa, eivät kelvannetkaan enää seuraaville arkkitehtipolville. Niiden silmin jälleenrakennuskauden arkkitehtuuri näyttäytyi taantumana ja harmillisena välivaiheena suomalaisen rakennustaiteen historiassa. Erityisesti 1970-luvulla alettiin Suomessa hävittää vanhoja puutaloalueita, ja monet tyyppitaloalueet onkin tuhottu. Monet jäljellejääneet talot on remontoitu liki tunnistamattomiksi. Aune Linnan taloa odottaa nyt sama kohtalo kuin monia ennen sitä. Paikalle on suunnitteilla kerrostalo. Aune Linna on tehnyt lähtöä uuteen asuntoon jo vuoden.	Taloa ulkoapäin, puun oksia ja taivas, omenapuunkukka. Aune katsoo ikkunasta ulos, taustalla näkyy punatiilinen kerrostalo.
19:48	Aune Linna	Tietysti se on jättää tää kaikki, mistä jokaiseen kohtaan voi yhdistää jonkun.... Kaikki, mitkä täällä kasvaakin, ne on itse istutettu. Täällä on hienoja puita, on seitsemän veljen koivu, joka on itse kehittänyt seitsemän haaraa, taikka luonto sen vissiin kehitti, kaato ensin. On hieno kuusi tossa ja noita pajuja, ne on kaikki itse tuotu, niin kyllähän niitä vähän mielellään katseliskin. Koivuja on paljon ja muita ja kaikki on tuotu lapion kanssa pieneä.	Aune Linna 100 %. Aunen Linnan talon pihapiiriä, seitsemänhaaraisen koivun runko.
20:32	Lukija	Kasvimailla ei enää ole samaa merkitystä kuin ennen. Ne ovat muuttuneet kukkapenkeiksi ja leikkipaikoiksi.	Kuisman talon pihapiiri.
20:40	Outi Kuisma	Kasvimaata mulla ei koskaan oo ollutkaan täällä pihalla. Ja mummolla, Mikon äidillä oli mansikkamaa, kohtalaisen suurikin vielä sillon kun mäkin tulin tähän. Hänellä oli vielä suurempi, puolet pihasta pelkkää mansikkaa. Mut sitten tota mä nostin, me nostettiin se mansikkamaa ylös sieltä ja yritettiin uudestaan vielä, mut ei se onnistunut. Nyt mull roikkuu vain amppelimensikka. Ja marjapensaat mä oo kaivanu kaikki ylös ja se ei oo enää meidän, mun ei tullu kerättyä niitä, eikä niitä keitettyjä mehuja, meillä ei lapset tykänny niistä ja. Omenapuita on muutama.	Kuisman talo. Outi ja Mikko Kuisma keittiössä: Outi Kuisma 100 %.
21:20	Mikko Kuisma	Niin ja se on varmaan nyt tää nykytahti muutenkin niin vähän toisenlainen. Ja sit se on	Mikko Kuisma 100 %. Outi Kuisma laskeutuu

		kuitenkin kaupassa noi tuatteet niin ne ei oo niin, sillä ei oo enää sellasta taloudellista merkitystä täss.”	portaita alas, Mikko istuu kellarin portailla, nousee ja lähtee ulos.
21:34	Outi Kuisma	kellari, missä ne pitäis säilöö, niin se on muutettu ihan muihin tarkoituksiin, meillä ei ole enää mitään kellaria, mihin me niitä säilöttäs	Näkymä kellarin rappuja pitkin alas. Maitolava tien varressa.
21:46 21:58	Eeva Heija	Täss oli aika paljon omenapuita sillon alkuvuosina sitten yritettiin tuohon rinteeseen. Ja kyl niist muutamana vuonna tuli, mutta jotenkin ne ei oo niinku myöhemminkään viihtyny, mutta marjapensaita on kovasti ollu ja mansikkamaata meillä on ollu aina hirmusesti, että meillä oli aika paljon mansikkaa aina säilössä. Siihen aikaan keitettiin hilloksi, ei ollu pakastimia. Mutta sitä meni tosi paljon talven aikana. Ja sitten mustikassa ja puolukassa käytiin ja hernettä oli ja kaalia oli ja perunaa ja sipulia. Ja kaikkee niinku, mitä tarvitaan, niin ne oli sitte tästä omasta maasta.	Eeva ja Soini Heija poimivat mustia viinimarjoja pensaista. Sisällä Eeva nousee portaita yläkertaan ja ottaa mehumaijan hyllystä, tulee alas. Eeva Heija hellan ääressä, täyttää mehumaijan pohjaosan vedellä, kaataa ämpäristä marjat
22:47	Lukija	Parissa kymmenessä vuodessa uudet pientilat osoittautuivat elinkelvottomiksi. Pohjois-Suomessa monet tilat ja talot ovat autoituneet, Etelä-Suomessa maat on myyty tai vuokrattu lisämaaksi suuremmille tiloille. Talot ovat kuitenkin yleensä säilyneet asuinkäytössä, jos ei muuten niin vapaa-ajan asuntona, niin kuin Eeva ja Soini Heijallakin.	Näkymä ulos ikkunaverhojen läpi. Soini Heija täyttää korin mehupulloilla ja vie kellariin, Soini Heija siirtää pullot kellarin lattialle.
23:17	Lukija	Tyypitaloja ja tyypitaloalueita on viime aikoina alettu arvostaa uudella tavalla. Arkkitehditkin ovat alkaneet ajatella toisin, ja sodan jälkeinen rakennusurakka on saamassa sille kuuluvan arvon. Yhtenäisinä säilyneet alueet halutaan suojella. Ne ovat viihtyisiä ja talot pula-ajan materiaaleista huolimatta terveitä ja kestävästi rakennettuja. Niistä on taas tullut monen toiveasunto.	Tienviitta Invalikyläntie ja näkymä kylätielle Invalidikylän tyypitaloja auto Mattiloiden talon pihassa
23:47	Arto Mattila	No tää talohan on rakennettu sotainvalideille -45. Ja sillon tässä ei oo ollu tota ulkoeteistä, eikä ollu, ei tänne oo vesi tullu sisään. Ja sitte on täs remonteerattu sitte sen aikojen jälkeeseen.	Mattiloiden talo ulkoa, sisällä olohuoneessa Sanna Mattila kaksosvauvojen kanssa. Arto Mattila tulee kotiin.
24:07	Sanna Mattila	Niin täs talossa on mejän perheen kannalta parasta varmaankin jos mitään isompia muutoksia ei tehä niin se, et sit kun pojat on isompia, niin pojat saa vallottaa yläkerran ihan kokonaan, et siellä on niille tarpeeks tilaa ja sitte alhaalla on meille sitte, vanhemmille tarpeeksi tilaa.	Sanna Mattila 100 %. Lastenhuone, muita huoneita Sanna touhuu keittiössä ja isoveli istuu pöydän ääressä.
24:45	Arto Mattila	Keittiöön tarttis vähän laajentaa. Rupee veljekset syömään niin sotku on niin kauhee, et eihän me sovita täällä oleenkaan. Muutenhan tää on ihan	Sanna Mattila ja isoveli keittiössä, kaksoset makaavat lattialla

		hyvä.	
25:03	Sanna Mattila	Tää tällä hetkellä ei ehkä ihan palvele sitä mitä me tarvittais. Tilaa ehkä sais olla jonkin verran enemmän. Ja sitten kun on kolmessa kerroksessa niin välillä tuntuu, että tulee päivän aikana monta ylimääräistä askelta otettua	Sanna M. laskeutuu rappuja alas pohjakerrokseen, ottaa pyykkiä pesukoneesta koriin, ripustaa ulkona pyykkiä kuivumaan.
25:27	Sanna Mattila	Pihalla Jasperin kanssa pelataan jalkapallon kanssa ja Jasper tykkää paljon polkee pyörällä. Ja sitten meillä ois tarkoitus tässä vuosien varrella vielä parannella pihaa, tehdä parempi leikkipaikka ja vähän muuttaa istutuksia. Ehkä ensi kesänä jo jotain ehtis tehdäkin.	Puun oksalla riippuu lyhty, lasten sininen polkupyörä, pihapiiriä, lasten leikkipaikka puitten takana punakattoinen talo.
25:54	Arto Mattila	No meillähän on niin hyvät naapurit, että ei oo varmaan missään. Jos tos naapuris on joku kotona, niin kyl sinne voi lampsii ovesta sisään kahville, ja yleensä kyl saakii sitte. Ja tota noin ei tota täs kyläs ei kyllä paljon naapurit muutu. Minä oon asunu tääl tota no kaks vuotta olin pois ku kävin armeijaa, asuin Järvenpääs, muuten mä oon asunu täs aina ja nää naapurit on ollu täs aina. Ei täällä hirveesti porukka vaihdu.	Omenoita omenapuussa taustalla talo. Arto Mattila 100 %. Tyypitaloalue, tiellä ajaa polkupyöräilijä.
26:28	Lukija	Tyypitalosta on tullut koko jälleenrakennuskauden symboli. Se kertoo suomalaisten kyvystä saada nopeasti ja tehokkaasti asunto sadoille tuhansille ihmisille pulan ja puutteen oloissa. Monille sukupolville se edustaa jotain tuttua ja turvallista, sellaista, joka itsestään selvästi kuuluu suomalaiseen maisemaan.	Tyypitaloaluetta. Taloja teitten varsilla, erivärisiä taloja, kasvihuone
26:55		musiikkia	Tyypitaloja kadun varrella ajokuvaa, jonka päälle creditit
26:42			Ebu-logo
27:47			The End